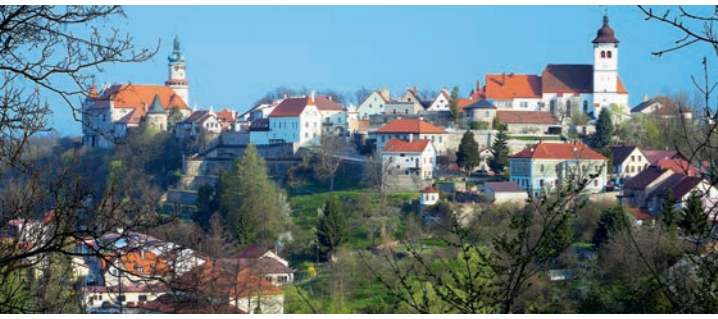

Nové Město nad Metují je perlo, která zdobí českou krajinu podhůří Orlických hor. Základní kámen města položil Jan Černčický z Kácova dne 10. srpna 1501; v roce 1526 však dřevěné domy podlehly požáru. Novými majiteli se stali Pernštejnové. Zřejmě nikdo si už dnes nedovede představit novoměstské náměstí bez díla jejich stavitelů, panoramatu renesančních štítů ve tvaru vlašťových ocásků.

Avšak požáry, války, čas i proměny lidského vkusu město od perštejnských dob neustále přetvářely; renesanční ráz města byl překryt. V letech 1951–1954 byla zásluhou novoměstského historika Jana Juránka alespoň jedné straně náměstí navržena předpokládaná původní renesanční podoba a historické jádro města bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Není to však jen historie, kvůli níž stojí za to Nové Město nad Metují navštívit. Je to především novoměstský *genius loci*, vlnitá atmosféra, kterou si určitě v sobě ještě dlouho ponese každý, kdo v klidu poseděl na zahrádce restaurace, kavárny či cukrárny v podloubí.

1 / Zámek / **2 / Socha Bedřicha Smetany**, českého skladatele, od ak. sochaře Josefa Marka z roku 1954. František Smetana, skladatelův otec, byl sládkem v panském pivovaru, který stával v těchto místech (zbořen 1934). **3 / Průčelí domu** na této straně náměstí byla obnovena do renesanční podoby (dokončeno v roce 1954).

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ / REZERVAT HISTORICZNY / Nové Město nad Metují jest perła, która ozdabia czeskie podgórze Gór Orlickich. Kamień węgielny miasta został położony w dniu 10 sierpnia 1501 roku przez Jana Černčického z Kácova, jednak w 1526 roku drewniane domy uległy spaleniю wskutek pożaru. Nowymi właścicielami miasta zostali Pernštejnowie. Prawdopodobnie już nikt dzisiaj nie potrafi sobie wyobrazić rynku w Nowém Městě bez dzieła budowniczych, których sprowadzili właściciele miasta, bez panoramy renesansowych szczytów fasady w kształcie jaskółczych ogonów. Jednak od czasów Perštejnowów pożary, wojny, czas i zmiana upodobań ludzkich nieustannie zmieniały wygląd miasta; jego renesansowy charakter gdzieś się zagubił. W latach 1951–1954 zasługą tutejszego historyka Jana Juránka przynajmniej jedna strona rynku odzyskała pierwotny renesansowy charakter a historyczne centrum miasta zostało uznane jako Miejski rezerwat historyczny. Jednak powód, dla którego warto odwiedzić Nowé Město nad Metují to nie tylko historia. Jest to przede wszystkim tutejszy *genius loci*, miła atmosfera, którą każdy kto zajął spokoju siedząc w restauracji, kawiarni lub cukierni w podcieniach, będzie nosił w sobie jeszcze bardzo długo.

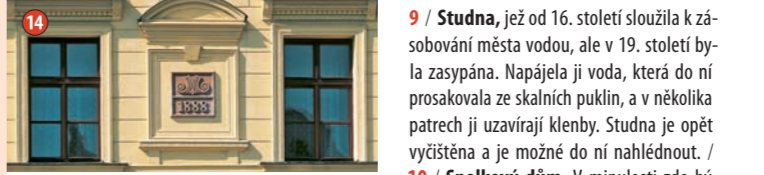
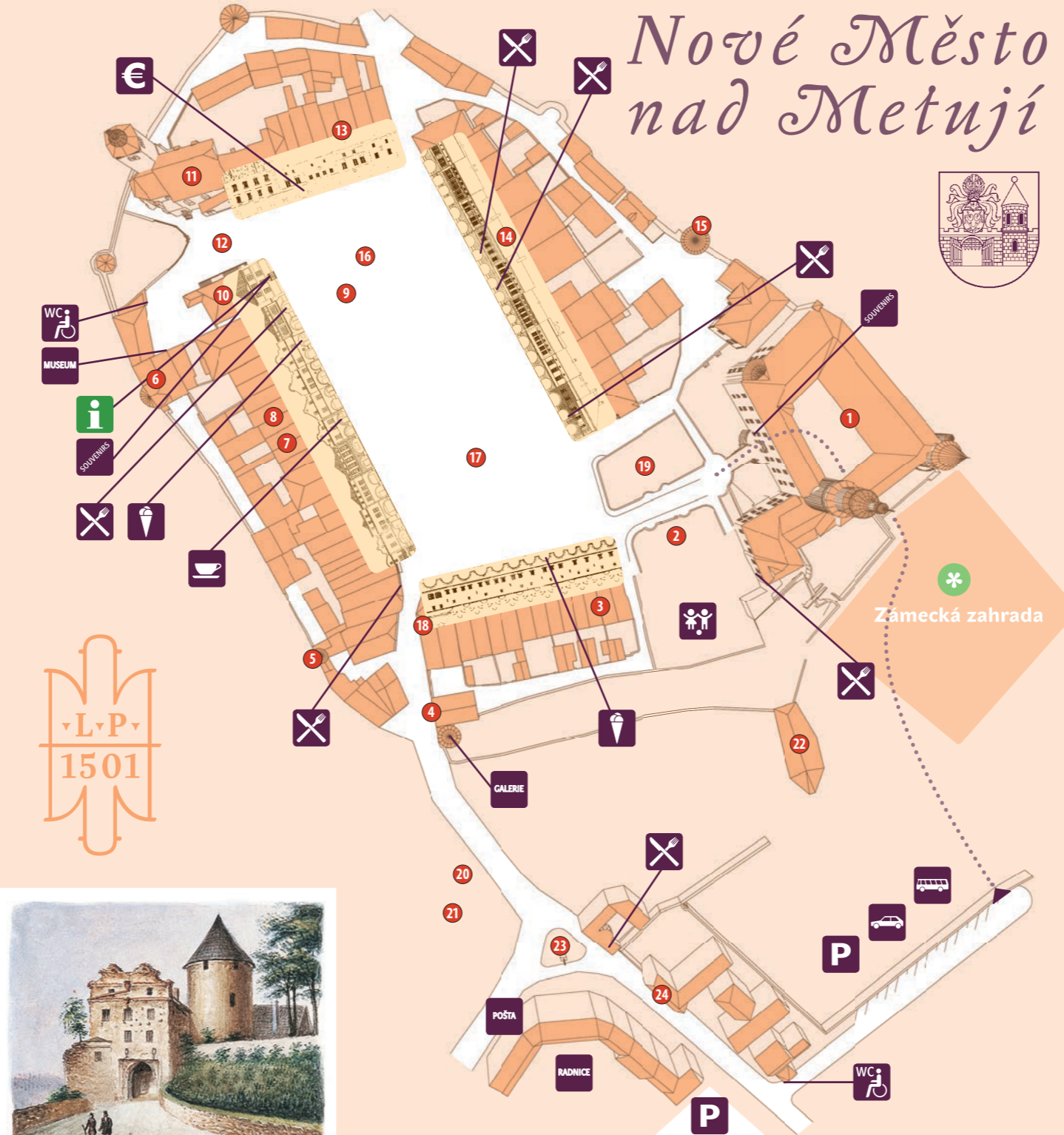
4 / Městská galerie Zázvorka (bývalé vězení). Město bylo původně z vnější strany obehnáno hradbami; byly při úpatí téměř dva a půl metru silné a dosahovaly výšky až šesti metrů. Mezi nimi a domy na náměstí vznikla úzká okružní ulička, novoměstské zadomí, která umožňuje celé náměstí zvnějšku obejít. / **5 / Hradební bašta** byla později využívána jako městská vodárna. Ukázka dřevěného vodovodního potrubí je uložena v lapidáriu městské galerie. / **6 / Městské muzeum** / **7 / Na tomto místě** (čp. 1220) stál dům, který první vzplanul po úderu blesku v roce 1526. Požár zničil celé město i se sídlem Jana Černčického. / **8 / Do pískovcového ostění nad vchodem do domu** čp. 1221 je vytesán nápis „Jakub... důchodní z Bohdanče...“ a letopočet 1531.

1 / Pałac / **2 / Pomnik czeskiego kompozytora Bedřicha Smetany** autorstwa rzeźbiarza Josefa Marka z 1954 roku. František Smetana, otec kompozytora, był słodownikiem w pańskim browarze, który stał w tym miejscu (zburzony w 1934 r.). / **3 / Fasada domów** po tej stronie rynku została odnowiona w stylu renesansowym (prace zakończono w 1954 r.). / **4 / Galeria Miejska Zázvorka**. Miasto było pierwotnie otoczone murami z zewnętrznej strony; u swej podstawy miały prawie dwa i pół metra grubości osiągając wysokość około sześciu metrów. Pomiędzy murami a domami na rynku i powstała wąska okólna uliczka tzw. Zadomí, która umożliwiała obejście całego rynku. / **5 / Baszta murów obronnych** była później wykorzystywana jako wodociąg miejski. Ekspozyty drewnianych rur wodociągowych znajdują się w lapidarium miejskiej galerii. / **6 / Muzeum Miejskie** / **7 / W tym miejscu** (nr 1220) stał dom, który jako pierwszy spłonął po uderzeniu pioruna w 1526 roku. Pożar zniszczył całe miasto wraz z siedzibą Jana Černčického. / **8 / Do oścież z pískovca nad wejściem do domu** nr 1221 został wyryty napis „Jakub... důchodní z Bohdanče...“ i rok 1531.

Nové Město nad Metují

9 / Studnia, jež od 16. století sloužila k zásobování města vodou, ale v 19. století byla zasypaná. Napájela ji voda, která do ní prosakovala ze skalních puklin, a v několika patrech ji uzavírají klenby. Studna je opět vyčištěna a je možné do ní nahlédnout. / **10 / Spolkový dům**. V minulosti zde bývaly masné krámy a nad nimi škola, později městský úřad. Jeho nároží zdobí sluneční hodiny. / **11 / Kostel Nejsvětější Trojice**. Jeho stavba byla zahájena r. 1513, obnova po požáru byla dokončena v r. 1541; svou podobu si od té doby zachoval dodnes. Vnitřní zařízení pochází většinou ze 17. století. / **12 / Socha Jana Černčického z Kácova** od akad. sochaře Petra Nováka z Jaroměře z roku 2001. / **13 / Na vstupním portálu domu** čp. 1231 je nápis „Pan Wacław 1534“. / **14 / V tomto domě** vypukl v roce 1888 od blesku požár, který zničil téměř všechny domy této strany náměstí. Při opravě byl změněn původní sklon střech.

15 / Hradební bašta byla později přebudována na zámeckou vodárnu. / **16 / Socha Nejsvětější Trojice** z roku 1767, město ji postavilo na znamení díky za ukončení sedmileté války mezi Rakouskem a Pruskem. / **17 / Mariánský sloup** z roku 1663 / **18 / Budova** čp. 1209 byla od 16. století radnicí; dnes je zde základní umělecká škola s obřadní síní městského úřadu. / **19 / Pískovcová kašna** z r. 1663 / **20 / Socha sv. Jana Nepomuckého** z roku 1709

9 / Studnia, jež od 16. století sloužila k zásobování města vodou, ale v 19. století byla zasypaná. Napájela ji voda, která do ní prosakovala ze skalních puklin, a v několika patrech ji uzavírají klenby. Studna je opět vyčištěna a je možné do ní nahlédnout. / **10 / Spolkový dům**. V minulosti zde bývaly masné krámy a nad nimi škola, později městský úřad. Jeho nároží zdobí sluneční hodiny. / **11 / Kostel Nejsvětější Trojice**. Jeho stavba byla zahájena r. 1513, obnova po požáru byla dokončena v r. 1541; svou podobu si od té doby zachoval dodnes. Vnitřní zařízení pochází většinou ze 17. století. / **12 / Socha Jana Černčického z Kácova** od akad. sochaře Petra Nováka z Jaroměře z roku 2001. / **13 / Na vstupním portálu domu** čp. 1231 je nápis „Pan Wacław 1534“. / **14 / V tomto domě** vypukl v roce 1888 od blesku požár, který zničil téměř všechny domy této strany náměstí. Při opravě byl změněn původní sklon střech.

21 / Alegorie Metuje od akad. sochaře Olbrama Zoubka / **22 / Původně dělostřelecká bašta**, která chránila jediný schůdný přístup k městu.

roku, ufundováno jako poděkování za zakončení sedmileté války mezi Austrálií a Prusami. / **17 / Kolumna Maryjna** z 1663 roku. / **18 / Od XVI. století** budynek nr 1209 plnil funkce ratusze; dšiasj znajduje się tutaj Podstawowa Szkoła Artystyczna i sala ślubów Urzędu Miejskiego. / **19 / Fontanna z pískovca** z 1663 roku / **20 / Figura św. Jana Nepomucena** z 1709 roku / **21 / Alegoria Metuje** autorstwa rzeźbiarza Olbrama Zoubka / **22 / Pierwotnie baszta artyleryjska**, która chroniła jedynę dostępnę wejście do miasta.

TURISTICKÉ INFORMACE POSKYTUJE

Městské informační centrum
Husovo náměstí 1225
549 01 Nové Město nad Metují
Tel.: 491 472 119, 731 627 741
e-mail: info@muzeum-nmmn.cz
www.infocentrum-nmmn.cz

Prodáváme: mapy a turistické průvodce, pohledy, turistické suvenýry
Provozujeme: úschovnu kol, zavazadel, půjčovnu holí pro nordic walking
Zajišťujeme: průvodcovskou činnost
Připravíme jedno i vícedenní program na míru!

INFORMACJE TURYSTYCZNE SĄ UDZIELANE PRZE

Miejskie Centrum Informacji
Husovo náměstí 1225
549 01 Nové Město nad Metují
tel. +420 491 472 119
tel. kom: +420 731 627 741
e-mail: info@muzeum-nmmn.cz
www.infocentrum-nmmn.cz

Sprzedajemy: mapy i przewodniki turystyczne, widokówki, pamiątki turystyczne
Prowadzimy: przechowywalnię rowerów, bagaży, wypożyczalnię kijków do nordic walking
Zapewniamy: usługi przewodnickie
Przygotujemy Państwu jedno i kilkudniowy program usztyty na miarę!

 Městské informační centrum
Nové Město nad Metují

www.novemestonm.cz
www.duszyniki.pl

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ PAMÁTKY NEDALEKO HISTORICKÉHO CENTRA

23 / Pomník obětem I. a II. světové války pochází z let 1926–1929 a jeho autory jsou akad. sochař Josef Bílek a arch. Vratislav Hakauf. / **24** / **Willarsburský dům**. Nad jeho portálem je socha sv. Jana Nepomuckého a znak majitele Václava Josefa Burgermeistera de Willarsburg. / **25** / Novoměstští se pokoušeli pěstovat vinnou révu, které se zde však příliš nedařilo. Na slunečných svazích pod hradbami byly vyzděny v r. 1827 mohutné vinice; i tento pokus však ztroskotal. / **26** / Na Horském předměstí ohlašuje začátek památkové zóny 400 let starý tis. **27** / Rokový kostelík sv. Jana Nepomuckého na Horském předměstí byl dokončen v roce 1738. / **28** / Některé chalupy na Horském předměstí si zachovaly svůj původní ráz. / **29** / **Klášter Milosrdných bratří** s pozdně barokním kostelem Narození Panny Marie byl dobudován v roce 1769. Bývala zde nemocnice.

KOLEJNE CIEKAWIE ZABYTKI, ZNAJDUJĄCE SIĘ NIEDALEKO CENTRUM HISTORYCZNEGO

23 / Pomník ofiar pierwszej i drugiej wojny światowej. Pochodzi z lat 1926–1929 a jego autorami są rzeźbiarz Josef Bílek i architekt Vratislav Hakauf. / **24** / **Willarsburski dom**. Nad jego portalem znajduje się figura św. Jana Nepomucena i herb właściciela Václava Josefa Burgermeistera de Willarsburg. / **25** / Mieszkańcy Nowego Miasta starali się uprawiać winogrona, które nie miały tutaj zbyt dobrych warunków. Na słonecznych zboczach pod obwarowaniami wymurowano w 1827 roku potężne winnice; jednak ta próba również się nie powiodła. / **26** / Na Horském předměstí sędziwy cis oznajmia początek strefy zabytkowej, posiada czterysta lat. / **27** / Rokowy kościółek św. Jana Nepomucena na Horském předměstí z 1738 roku. / **28** / Niektóre chałupy na Horském předměstí zachowały swój pierwotny charakter. / **29** / **Klasztor Braci Miłosierdzia** (Bonifratrów) z późnobarokowym kościołem Narodzenia NMP z 1769 roku. Był tutaj szpital.

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ / MIEJSKI REZERWAT HISTORYCZNY / BRAMA GÓR ORLICKICH I CZESKIE BETLEJEM

ZÁMEK / NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA

1 / **Zámek**. Původně renesanční zámek byl vybudován Pernštejnny na místě vyhořelé tvrze zakladatele města. Do současné podoby byl upraven v letech 1909–1912 architektem Dušanem Jurkovičem v duchu secese a později architektem Pavlem Janákem ve stylu art deco a funkcionalismu. Dnes je majetkem rodiny Bartoňů-Dobeninů. V roce 2008 byl prohlášen národní kulturní památkou.
Kontakty: 491 470 523, www.zameknm.cz

* Zámecké zahrady zdobí část souboru barokních soch „Kabinet trpaslíků“ z dílny Matyáše Bernarda Brauna (část je umístěna nad hradní příkop u přístupové brány zámku) a dřevěný krytý most od architekta Dušana Jurkoviče. Zahrada je volně přístupná.

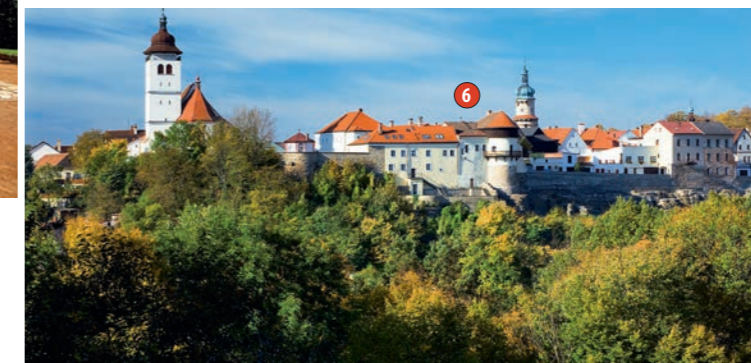

1 / **Pałac**. Pierwotnie renesansowy zamek zbudowany przez Pernštejnów na miejscu spalonej twierdzy założyciela miasta. Współczesny wygląd otrzymał w latach 1909–1912, kiedy został zaadaptowany przez architekta Dušana Jurkoviča w duchu secesji a później przez architekta Pavla Janáka urządzony w stylu art deco i funkcjonalizmu. Dzisiaj jest własnością rodziny Bartoniów-Dobeninów. W 2008 roku pałac został ogłoszony Narodowym zabytkiem kultury Republiki Czeskiej.
Kontakty: +420 491 470 523, www.zameknm.cz

* W ogrodach pałacowych znajduje się kolekcja figur barokowych „Gabinet krasnoludków“ z warsztatu Matyáša Bernarda Brauna (część z nich została umieszczona nad fosą zamkową przy bramie wejściowej do pałacu) oraz drewniany, zaduszony most według projektu architekta Dušana Jurkoviča. Ogród jest ogólnodostępny.
Kontakty: +420 491 470 523, www.zameknm.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE

6 / **Městské muzeum**
Městské muzeum sídlí v domě, který byl přistavěn ke staré dělostřelecké baště ze 16. století. Expozice jsou zaměřeny na historii města a přírodu regionu; návštěvník uvidí barokní lékárnu z kláštera Milosrdných bratří, hodinářskou expozici, historický sál, sál řemesel, přírodovědnou expozici s interaktivními prvky pro dětské návštěvníky, Měšťanský betlém z dílny řezbářky Jarmily Haldové.
Kontakty: 491 472 119, www.muzeum-nmmn.cz

4 / **Městská galerie Zázvorka**
Nachází se v budově bývalé městské šatlavny, Na Zadomí 1210. V přízemí je lapidárium, stálá expozice v prvním patře představuje díla novoměstských výtvarníků, v podkrovních prostorech se během roku střídají krátkodobé výstavy. Lze vystoupit až na věž.
Kontakty: 491 470 334, www.muzeum-nmmn.cz

6 / **Muzeum Miejskie**. Muzeum Miejskie znajduje się w budynku, który został dobudowany do starej baszty artylerijskiej z XVI wieku. Ekspozycje są tematycznie związane z historią miasta i przyrodą regionu; można zobaczyć tutaj barokową aptekę z klasztoru Braci Miłosierdzia (Bonifratrów), ekspozycję zegarów, salę historyczną, salę rzemiosł, ekspozycję przyrodniczą z elementami interaktywnymi dla małych turystów, szopkę mieszczańską z warsztatu rzeźbiarki Jarmily Haldové.
Kontakty: +420 491 472 119, www.muzeum-nmmn.cz

4 / **Galeria Miejska Zázvorka**. Znajduje się w budynku byłego więzienia miejskiego, Na Zadomí 1210. Na parterze została umieszczona lapidarium, stała ekspozycja na pierwszym piętrze przedstawia dzieła miejskich artystów, w pomieszczeniach na poddaszu są organizowane w ciągu roku krótko trwające wystawy. Można wyjść aż na wieżę.
Kontakty: +420 491 470 334, www.muzeum-nmmn.cz

mnm
nové město nad metují

MĚSTSKÁ
PAMÁTKOVÁ
REZERVACE

MIEJSKI
REZERWAT
HISTORYCZNY